

PROFESORUL ZEKI MEHMET YILDIRIM – UN MALACOLOG ÎN VIZITĂ LA CONSTANȚA –

Gina Raluca KERKMANN¹

grkerkmann@agri.edu.tr

ABSTRACT: Profesor Yildirim is an important malacologist of Turkey. He discovered important new genus and species from fauna of his country. În septembrie 2009 he visited Constanța and because the turkish scientist are not so known in Romania i decided to write about his vist and his scientific activity.
KEYWORDS: Constanța, malacology.

Pe profesorul dr Mehmet Zeki Yildirim am avut șansa de a-l cunoaște cu ocazia unei manifestari internaționale – de înaltă ținută științifică – sub patronajul „Muzeului Olteniei” din Craiova. Lucrările sale dar mai ales maniera eleganta de prezentare, calmitatea tonului și competența profesională mi-au atras imediat atenția cu toate ca specialitatea domniei sale – melcii – nu constituia pe atunci domeniul meu de interes! A fost poate pentru prima oară când date științifice asupra melcilor tereștri și lacuștri din zona cercetată de autor mi-au atras atenția. În minte mi-au răsunat involuntar cuvintele regretatului profesor de zoologia nevertebratelor dr.-ul Géza Müller pe care cu egoism obișnuiesc să il numesc „maestrul meu”: „Raluca! Lumea nu se rezumă doar la ciliate!”

La cina festivă organizată după susținerea comunicărilor – ulterior unei îndelungate discuții pe teme științifice – i-am adresat invitația de a vizita orașul de la malul Mării Negre, Constanța.

Conștientă de importanța viitorului eveniment, nu puteam prevedea atunci finalizarea pozitivă a acestuia deoarece profesorul Dr. Zeki Yildirim dispunea – ca dealtfel majoritatea oamenilor de știință – de timp limitat alocat deplasărilor.

¹ Dr., Research Assistant Ağrı Ibrahim Çeçen University, Faculty of Arts and Sciences Department of Biology, Erzurum Highway 04100-AĞRI/TÜRKIYE.

Dorința obsesivă de a pătrunde esența lucrurilor și fenomenelor m-a determinat să mă informez asupra vieții și activității acestui specialist și ulterior să împărtășesc comunității științifice din țară rezultatele investigațiilor; motivația constă în faptul că Turcia – țara care surprinde prin creșterea economică cu 8,8% în 2011, în plină criză mondială! (14) – dispune nu numai de Universități moderne de nivel occidental ci și de specialiști pe măsură, din păcate prea puțin cunoscuți în Europa!

Profesorul Mehmet Zeki Yildirim s-a născut la data de 15 aprilie 1958, în Isparta (Turcia), fiind unicul fiu al ofițerului Ali Ihsan Yildirim. Copilăria și-a petrecut-o în diverse provincii din sud-estul Anatoliei care au devenit mai târziu principalele zone de interes ale cercetărilor sale.

A urmat cursurile școlii generale în Yunusemre și Afyonkarahisar apoi liceul în orașul Eskişehir. Încă din copilărie a fost atras de natură cu ocazia excursiilor lungi la care lua parte, astfel încât s-a decis să opteze pentru studiul științelor naturii. Astfel se face că în anul 1980 a obținut licența în Biologie la Universitatea Dicle; calitățile sale certe de om de știință au atras atenția profesorilor săi, în același an obținând un post de asistent de cercetare în aceeași universitate. În 1982 a finalizat și studiile de masterat cu o lucrare de parazitologia melcilor acvatici din sud-estul Turciei; îndrumător i-a fost profesorul Dr. Fikret Hakkı Bilgin. În anul 1985 a obținut doctoratul în zoologie la aceeași universitate. Din 1984 a devenit asistent universitar la departamentul de Piscicultură al Universității Süleyman Demirel ocazie cu care și-a extins aria cercetărilor la fauna de melci dulcicoli și tereștri din Isparta, precum și la domeniul piscicol. Cercetările intense în domeniile de interes menționate i-au adus confirmarea pe plan științific dar și pedagogic, parcurgând cu succes toate treptele carierei universitare până la obținerea titlului de profesor în anul 2006. Ca orice specialist veritabil a atras și format tineri malacologi coordonând până în prezent 12 lucrări de masterat și doctorat (trei aflându-se încă în derulare). În prezent, profesorul dr. Mehmet Zeki Yildirim se află la Universitatea Mehmet Akif Ersoy (Facultatea de Artă și Știință); între anii 2006 și 2011 a deținut și o funcție administrativă aceea de vice-rector. Activitatea intensă de cercetare (a participat până în prezent la 59 de manifestări științifice naționale și internaționale) din domeniul malacologiei, ecologiei, ihtiologiei și limnologiei s-a materializat în 115 publicații (14 cotate SCI); numele său apare ca autor al unor capitole din trei cărți de specialitate.

Personalitatea sa științifică este însă completată de latura artistică, fiind autorul a doua volume de poezii precum și a unei cărți de povești.

Pe plan științific a stabilit compoziția faunistică a melcilor dintr-o serie de lacuri ale Turciei: Golbasi (Sereflisan H., Yildirim M. Z., Sereflisan M., 2009), lacurile din regiunea Göller Bölgesi (Yildirim, M. Z., Kebapçı, Ü., 2004) sau Eğirdir (Yildirim, M. Z., 2002).

Importante sunt și semnalările de specii sau genuri noi de melci (acvatici și tereștri) pentru fauna Turciei: *Arion (Mesarion) subfuscus* (Yildirim, M. Z., Kebapçı, Ü., 2004), patru noi specii de melci dulcicoli (Yildirim, M. Z., Karaşahin, B., Akman, M.N., 2004), *Andronakia catenulata* (Lindholm) (Gastropoda: Pulmonata) (Şeşen, R., Yildirim, M.Z., 1994), două specii noi de *Metafruticicola* din munții Taurus (Hausdorf, B., Gümüş, B.A. & Yildirim, M. Z., 2004), identificarea altor specii de melci dulcicoli (Schütt, H., Yildirim, M. Z., 2003) (Schütt, H., Yildirim, M. Z., 1999).

Poate mult mai interesante sunt descoperirile de specii noi pentru știință, rodul sutelor de ore de muncă asiduă pe teren și în laborator. Printre acestea se numără *Stagnicola tekecus n.sp.* și *S. kayseris n.sp.* (Gastropoda: Lymnaeidae)? (Glöer, P., Yildirim, M. Z., 2006), *Bithynia pesicis n.sp.* (Gastropoda: Bithyniidae)? (Glöer, P., Yildirim, M.Z., 2006), dar poate cel mai interesant dintre totii este *Burlumastus* (Gastropoda: Pulmonata: Enidae)? (Örstan, A. & Yildirim, M. Z., 2004), descoperirea cea mai dragă a profesorului dr. Yildirim – dovada constă în emoția din glas atunci când amintește de micuțul și fragilul melc.

Sosirea la Constanța a profesorului dr. Yildirim s-a petrecut într-o zi plăcută de septembrie a anului 2009 când abia am avut vreme să anunț câțiva dintre foștii dascăli de la Universitatea „Ovidius” cu care am păstrat legătura și care continuă să îmi ofere cu generozitate din timpul lor pentru a descălci firele – adesea încurcate – ale științei. Abia ajuns pe plaiuri dobrogene, profesorul mi-a adresat precipitat câteva întrebări referitoare la Lacul Techirghiol și fauna de melci a Dobrogei; la rândul meu i-am oferit explicațiile necesare și i-am înmănat câteva fotocopii ale unor cărți de specialitate care i-ar fi putut fi de folos. A fost entuziasmat în timp ce eu îmi imaginam discuția agreabilă pe care ar fi putut-o avea cu regretatul profesor dr. Géza Müller.

Programul încărcat și timpul scurt alocat vizitei la Constanța au determinat – din nefericire! – schimbarea ordinii de abordare a

obiectivelor: o vizită la Clubul Elevilor la înstinențele unui cadru didactic, apoi la Unievrsitea „Ovidius” unde a încheiat un acord de colaborare și a discutat cu un alt om de știință eminent, cu vaste preocupări în domeniul entomologiei, ecologiei și malacologiei. Este vorba de profesorul dr. Marius Skolka aflat la început de carieră pe vremea studenției mele dar în prezența căruia mă simt în aceeași stare sufletească de student.

Participarea tacută la această discuție între oameni de știință mi-a luminat existența mult timp de la acel eveniment.

În dimineața zilei următoare am pornit spre adevăratul țel al acestei vizite – lacul Techirghiol. Pe drum i-am oferit profesorului Yildirim informații referitoare la acest lac făcând referire la monografia doctorului Țuculescu (Țuculescu, I., 1965). La vederea sutelor de exemplare fragile de melci ancorate de vegetația de pe maluri privirea profesorului s-a însuflețit brusc, tonul vocii s-a schimbat și un gen de agitație ciudată a pus stăpânire pe întreaga sa ființă. Mi-am dat seama din atitudinea sa că startul pentru colectarea melcilor sosise; a fost momentul „contaminării” și luării deciziei de a începe temeinic aprofundarea domeniului malacologic. După câțva timp – zeci de exemplare stăteau cuminiți în flacoanele pregătite pentru marea călătorie spre Istanbul, aveam senzația că pe malurile lacului unde odinioară bătrânul turc bolnav –Techir – se oprise pentru a-și unge trupul cu nămol, în acel apus de soare superb vedeam cetele de spahii și ieniceri odihnindu-se, nu bănuiam atunci că după numai un an aveam sa fac aceeași călătorie istovitoare spre îndepartaul și misteriosul Orient.

Fig. nr. 1. Profesorul Dr. Zeki Mehmet Yildirim în laboratorul Universității din Denizli cu ocazia participării la Congres (iunie 2010) (foto original)

Întâia lecție de malaologie de la Constanța a fost urmată de câteva ore în laboratorul Universității Denizli cu ocazia participării mele la Congresul de Biologie, alături de alți proaspeți „discipoli”. Consider că este important să povestim adesea despre oamenii a căror calitate morală și pregătire profesională îi împiedică să se autodescrie așa cum este și cazul profesorului dr. Mehmet Zeki Yildirim.

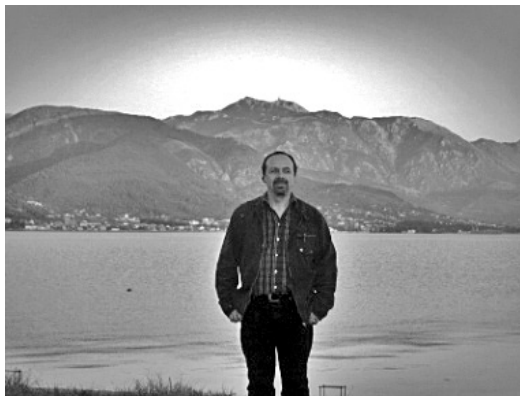

Fig. nr. 2. Profesorul Dr. Mehmet Zeki Yildirim în timpul liber (foto din arhiva personală Profesor Dr. Yildirim)

Mulțumiri:

Sincere mulțumiri profesorului dr. Mehmet Zeki Yildirim pentru punerea la dispoziție a fotografiilor din arhiva personală.

Mulțumiri Profesorului Dr. Telat Yanik, vice – rector al Universitatii Ibrahim Çeçen Ağrı pentru sfaturile competente și susținerea întregii mele activități științifice.

Bibliografie

- [1] Glöer, P., Yildirim, M. Z., „Stagnicola records from Turkey with the description of two new species, *Stagnicola tekecus n.sp.* and *S. kayseris n.sp.* (Gastropoda: Lymnaeidae)”, în *Journal of Conchology* (2006), Vol. 39, no. 1: 85–89 (2006).
- [2] Glöer, P., Yildirim, M. Z., *Some records of Bithyniidae from Turkey with the description of Bithynia pesicium n.sp.* (Gastropoda: Bithyniidae), *Malak. Abh.* 24: 37–42 (2006).
- [3] Hausdorf, B., Gümüş, B. A. & Yildirim, M. Z., *Two new Metafruticicola species from the Taurus Mountains in Turkey* (Gastropoda: Hygromiidae), *Archiv für Molluskenkunde*, Band 133 Heft 1/2: 167–171 (2004).
- [4] Yildirim, M. Z., Kebapçı, Ü., *Slugs (Gastropoda: Pulmonata) of the Lakes Region (Göller Bölgesi) in Turkey*, *Turk J. of Zoology* 28: 155–160 (2004).
- [5] Yildirim, M. Z., *The Gastropods of Lake Eğirdir* *Turk. J. Zool.*, 28, (2004), 97–102 (2002).

- [6] Yildirim, M. Z., Ü. Kebapçı, Ü., „Arion (Mesarion) subfuscus (Draparnaud, 1805) a new record of the Malacofauna of Turkey”, in *Israel Journal of Zoology*, Vol. 49, No. 4: 318–319 (2004).
- [7] Yildirim, M. Z., Karaşahin, B., Akman, M. N., „Four new records of freshwater pulmonate snails from Turkey”, in *Israel Journal of Zoology*. Vol. 49, No. 4: 321–322, (2004).
- [8] Örstan, A. & Yildirim, M. Z., *Borlumastus*, a new land snail genus from Turkey (*Gastropoda: Pulmonata: Enidae*), *Basteria*, 68:125–129 (2004).
- [9] Sereflisan, H., Yildirim, M. Z., Sereflisan M., „The gastropod fauna and their abundance, and some physicochemical parameters of Lake Golbasi (Hatay, Turkey)”, in *Turkish Journal Of Zoology*, Vol: 33/3, 287–296 (2009).
- [10] Schütt, H., M. Z. Yildirim, *A new Freshwater Snails from Turkey, resembling the Genus Lyhndia HADZISCE 1956. Arch. Molluskende 132: ½: 1–7*, Farnkfurt am Main (2003).
- [11] Schütt, H., M. Z. Yildirim, *A new freshwater snail from the Beyşehir Lake in South-West Anatolica (Gastropoda: Prosobranchia: Hydrobioiden)* *Malak. Abh. mus. Tierkde*, Dresden Bd. 19, Nr. 22, 243–246 (1999).
- [12] Şeşen, R., Yildirim, M.Z., „*Andronakia catenulata* (Lindholm) (Gastropoda: Pulmonata) A New Record for Turkey”, in *Tr. J. Of Zoology* 18: 263–264 (1994).
- [13] Tuculescu I., *Biodinamica lacului Techirghiol*, Bucureşti – biocenozele și geneza nămolului, Editura Academiei R.S.R., 1965, p. 525.
- [14] <http://www.ziare.com/economie/statistici/crestere-economica-de-8-8-la-suta-in-turcia-in-trimestrul-doi-1120064>.